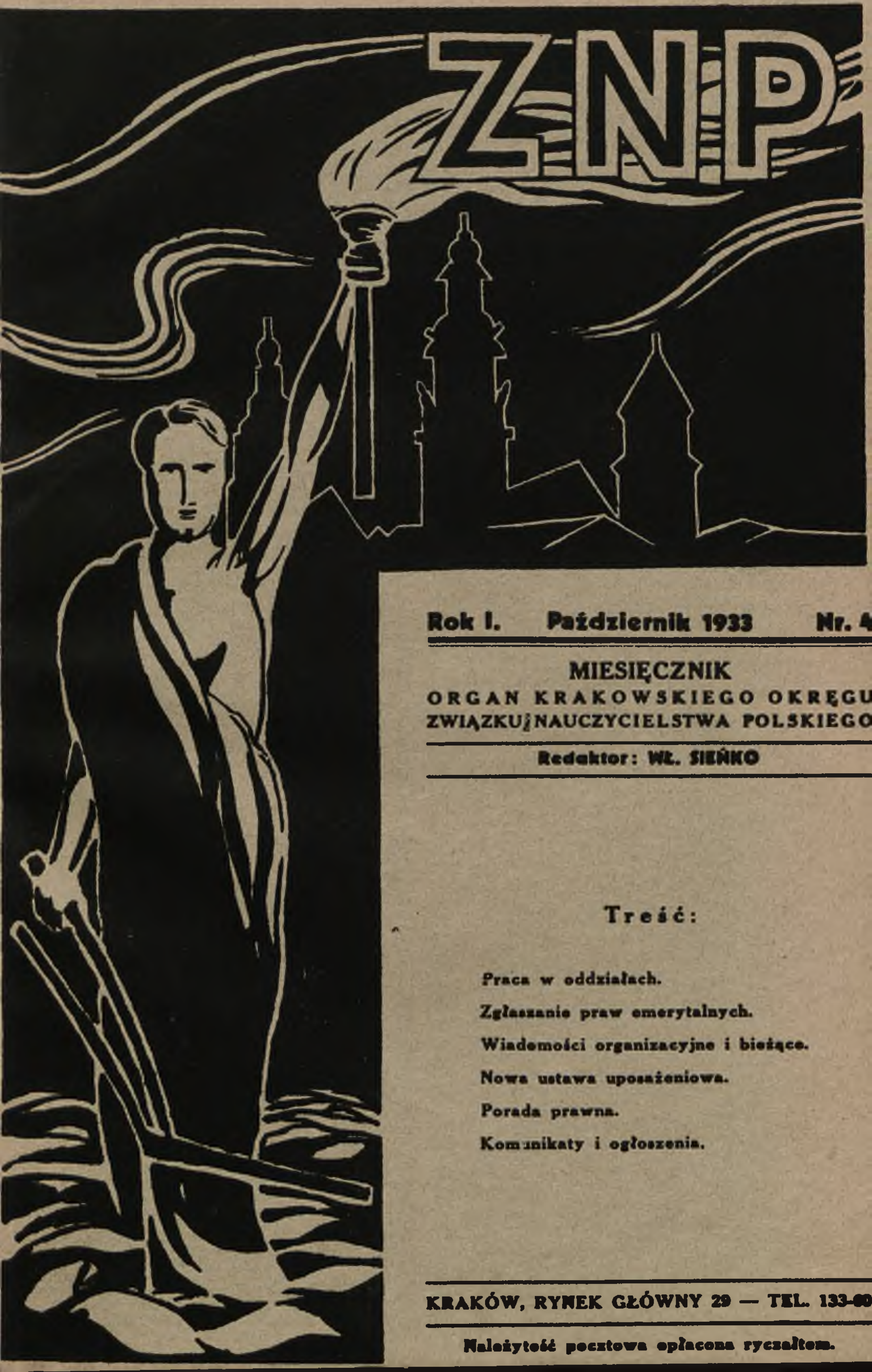

Rok I. Październik 1933 Nr. 4

MIESIĘCZNIK
ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU
ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redaktor: WŁ. SIEŃKO

Treść:

KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 29 — TEL. 133-60

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok I. Październik 1933. Nr. 4.

ZNP

MIESIĘCZNIK

ORGAN KRAKOWSKIEGO OKRĘGU ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

Redaktor: WŁ. SIENKO

Praca w Oddziałach.

Przewidywania nasze sprawdziły się. Z dniem pierwszego października b. r. wprowadzono Obwody Szkolne, złożone z dwóch, a nawet trzech powiatów politycznych.

Nie będziemy podnosili tutaj ani zalet, ani wad nowego ustroju administracji szkolnej, albowiem życie i to w najbliższym czasie, najlepiej osądzi, czy reforma tak pomyślana da odpowiednie do założenia wyniki. Nie możemy jednak nad tym faktem przejść do porządku dziennego i pozostawić życie nasze biegowi po drodze starej, utartej, uświęconej przyzwyczajeniem do form dawnych, może dobrych, ale dzisiaj niewystarczających.

Jako Organizacja musimy skontrolować nasze poczynania i zastanowić się, czy w tych warunkach, jakie obecnie zaistniały, możemy wobec naszych Związkowców i Społeczeństwa spełnić te zadania, któreśmy wzięli na siebie.

Kiedy przed trzydziestu prawie laty rozpoczęliśmy akcję organizowania nauczycielstwa, nie było ani tak licznych szkół, ani też tej ilości nauczycielstwa, co dzisiaj. Zresztą i wymogi pedagogiczno-dydaktyczne, oraz praca społeczna były zupełnie inne. Dlatego kilku członków mogło zawiązać jednostkę organizacyjną Ognisko.

Prawie wszystkie Ogniska, dotychczas na terenie województwa krakowskiego istniejące, obchodziły ćwierćwiecze swego istnienia. Z biegiem lat, z wzrastającą ilością dziatwy, wzrastała ilość szkół i nauczycielstwa, a tem samem i ilość członków w Ogniskach.

Wtedy pomyślano o stworzeniu Oddziału Powiatowego, jako nadrzędnika nad Ogniskami, regulującego życie i politykę działania Związkowego Nauczycielstwa. Ten nowy czynnik organizacyjny nie mógł odegrać żadnej roli w życiu nauczycielstwa, albowiem cierpiał na brak odpowiednich działaczy i na brak podstaw materjalnych. Wybitniej-

sze jednostki nauczycielskie oddane były pracy w miejscowem Ognisku, zaś przyznane opłaty na Oddział nie były wpłacane — jako, że rola Oddziału była więcej formalna, niż faktyczna tembardziej, że każdy zainteresowany Związkowiec, mający inspektora szkolnego w powiecie, miał sposobność bezpośredniego załatwienia sprawy lub też omówienia swej pracy nauczycielskiej, czy społecznej. Kierunek, jaki nadawał inspektor, był przez nauczycielstwo rozprowadzany w powiecie. Nawet gdy szło o wybór delegatów do Rady Szkolnej, czy też rejony płatnicze albo konferencyjne, Oddział Powiatowy nie mógł przeprowadzić swych zamierzeń, hamowany personalną polityką większych Ognisk. Mimo rozlicznych, a częstych narzekań ogół nauczycielstwa przywiązywał się do swego inspektora, wybierał go swemi głosami na przewodniczącego różnych organizacyj społecznych i oświatowych, pracował dla jego firmy, a w razie przeniesienia inspektora na inne miejsce służbowe lub jakiegoś konfliktu masowo czynił zabiegi u różnych czynników w jego obronie. Nic więc dziwnego, że Oddział Powiatowy nie mógł spełnić całkowicie swego zadania.

Dzisiaj, kiedy potworzono Obwody Szkolne, pozostaje cały szereg powiatów bez jakiegokolwiek czynnika władzy szkolnej, któryby w całym szeregu spraw mógł ingerować i decydować, bo mający siedzibę w innym powiecie inspektor obwodowy będzie zadaleko, a jego interwencja często spóźnioną. W siedzibie zaś powiatu inspektor obwodowy, mając wielką ilość szkół, nauczycielstwa i czynności administracyjnych (szczególnie dzisiaj przy tym systemie papierkowo-statystycznym), nie będzie miał czasu, ani możności zająć się specjalnie tym powiatem, myśląc o całym obwodzie. Pozostawione nauczycielstwo nie będzie miało możności częstego kontaktowania się z inspektorem ze względu na odległość, brak środków komunikacyjnych i materjalnych, oraz czasu.

(Np. kolega z pow. myślenickiego musi wyjechać po północy końmi do Krakowa, a z Krakowa pociągiem do Wadowic. Z Wadowic wraca w nocy do Krakowa i znowu końmi, które cały dzień oczekiwały w Krakowie — jedzie noc całą do swego miejsca służbowego. Dwie noce, jeden dzień jazdy i wydatek 50 zł. za jedną przejażdżkę z rezultatem, o ile zastał inspektora).

Któż zajmie się teraz nauczycielstwem w powiecie, kto będzie opiekunem, kierownikiem całej pracy zawodowej i społecznej, kto zatroska o świadczenia materjalne na rzecz szkoły, remont, budowę; kto będzie obrońcą, kto będzie urabiał opinję i politykę powiatu, kto wyrazicielem zamierzeń i postulatów u Władz, jeżeli ten inspektor będzie nie uchwytny, ani w czasie, ani w przestrzeni? Na to pytanie

musimy odpowiedzieć krótko: To zadanie musi dzisiaj spełnić Oddział Powiatowy Zw. N. P.

Tak się układa życie, że giną mniejsze jednostki organizacyjne — większe przychodzą na to miejsce, aby spełnić swoją funkcję społeczną.

Indywidualność pojedyncza zanika na rzecz zbiorowej, jednostka łączy się w grupy — pojedyncze osiedla w gminy zbiorowe, powiaty w obwody — słowem następuje nowa konfiguracja pojęć i podziałów pracy.

Czy w tych warunkach nie jesteśmy zmuszeni dostosować naszego życia organizacyjnego do zmian, jakie w swym organizmie przeżywają społeczeństwa? Czy mamy czekać aż nas wyprzedzi chwila dzisiejsza i pozostawi bezradnych i opuszczonych w tyle poza wszystkimi?

Jesteśmy tymi, którzy kształcą i wychowują młode pokolenia dla życia, a więc sami musimy umieć patrzeć na to życie i rozumieć jego przejawy. Z obserwacji własnej musimy wysnuwać własne wnioski i sądy.

Tylko zastosowanie się i to szybkie do tego, co nam „d z i s i a j" przynosi — potrafi nas uchronić od niepowetowanej szkody i wyprowadzić na drogi jasne z tego chaosu.

Dlatego w najbliższym czasie należy zwołać zebranie Zarządu powiatowego wraz z przedstawicielami wszystkich Ognisk w powiecie, zbadać żywotność i wystarczalność Ognisk, słabsze połączyć, a sieć Ognisk tak rozłożyć w powiecie, by każdy Kolega i Koleżanka mogli mieć łatwy kontakt z Organizacją. Następnie należy omówić dokładnie plan pracy w powiecie (pedagogiczny, społeczny, oświatowy, organizacyjny, współdzielczy, samopomocy, finansowy) wejść w kontakt z organizacjami działającemi w powiecie i zapowiedzieć, że nie one będą dysponowały nauczycielstwem, ale Oddział powiatowy do prac w tych organizacjach będzie delegował nauczycielstwo według przygotowania i zainteresowania.

Również w przedstawicielstwach samorządu terytorjalnego gminnego i powiatowego Oddział jako wyraziciel największej ilości zorganizowanych i świadomowych swych zadań pracowników będzie mógł oddziałać na zmianę opinji przez częste kontaktowanie się i współpracę w ekonomicznych (gospodarczych) poczynaniach gmin i powiatu.

Kolegów, którzy pracują w samorządach należy wydatnie poprzeć i starać się by w gromadach, gminach, miastach i powiecie nauczycielstwo miało swoich przedstawicieli.

Wychodzące na terenie powiatu pisma perjodyczne powinny być zasilane artykułami z różnych dziedzin, pióra nauczycielstwa.

Oddział powiatowy wprowadzając reorganizację życia związkowego w Ogniskach musi zwrócić baczną uwagę nie na samo zbiorowisko, ale na poszczególne osoby, które nie-

tylko należy podciągać do ogólnej pracy, ale także otoczyć prawdziwą i serdeczną opieką.

Założenie Kasy samopomocy, współdzielni, zbiorowy zakup artykułów pierwszej potrzeby, ułatwianie dalszego kształcenia się przez tworzenie odpowiednich kursów, wspólne wycieczki i zebrania towarzyskie, porada w sprawach zawodowych i służbowych, obrona godności stanu nauczycielskiego będą tym środkiem, który członków scementuje z Organizacją, a idących luzem skłoni do tłumnego wstępowania pod jej opiekuńcze skrzydła.

Tak nakreślone cele i spełnione zadania przez Oddział powiatowy uczynią zeń prawdziwego opiekuna i kierownika nietylko szkolnictwa, nauczycielstwa ale całego życia społecznego w powiecie. **Włades.**

(Redakcja prosi o nadsyłanie uwag i wskazówek w materji poruszonej w powyższym artykule).

Zgłaszanie praw emerytalnych.

W Nr. 3 ZNP podano instrukcję, wzór podania, oraz przykład jak należy wypełnić arkusz zgłoszenia. Ponieważ redaktor wyjechał w czasie drukowania do Jugosławji — przeto nie zauważono całego szeregu błędów drukarskich i opuszczeń.

Również w międzyczasie Kuratorjum O. S. Krakowskiego wydało własne zarządzenie jakie załączniki mają być dołączone do zgłoszenia. Dlatego poniżej podajemy jeszcze raz przykład wypełnienia arkusza zgłoszeń i prostujemy omyłki drukarskie. Omyłki drukarskie: w Nr. 3 ZNP **str. 10**, zał. 8, czwarty wiersz zamiast: bini od 1/5 1913 do 31. 8. 1918, ma być: bini od 1/5 1913 do **31. 10.** 1918.

Str. 12 § 8 w wierszu trzecim zamiast słowa: kto — ma być: ta.

Załączniki.

1. Załączniki t. j. odpisy dokumentów mogą być lega-legalizowane przez inspektora szkolnego (dyrektora gimnazjum). Pod odpisem należy umieścić następującą klauzulę: „Stwierdzam wiarygodność odpisu z oryginałem".
2. Zgłoszenie będzie zawierało dwie części:
   a) służba zaborcza,
   b) służba polska.

Przy wyszczególnieniu służby zaborczej ma być każdy okres podany osobno.

Przy służbie polskiej ryczałtowo od —

Przypominamy:

Wzór zgłoszenia w Nr. 3 naszego organu. Druki po 30 groszy wysyła Zarząd Okręgu. Podania wnosić drogą służbową przed 31 grudnia 1933.

Co dołączyć?

1. Metrykę urodzenia (lub ślubu) na dowód, że służba rozpoczęta po ukończeniu 18 roku życia.
2. Świadectwo dojrzałości i patent kwalifikacyjny.
3. Patent wydziałowy uzyskany przed 30. 6. 1919 r.
4. Dekrety nominacyjne ze służby zaborczej.
5. Dokumenty wojskowe, służby wojennej zaborczej.
6. Deklarację, że nie było urlopów bezpłatnych.
7. Wymiary wkładek emerytalnych (o ile w czasie zabor. płacił).
8. Wyciąg z wykazu stanu służby.
9. Dekret ustalenia.
10. Dekrety służby polskiej.

Kto legalizuje odpisy:

Inspektor szkolny, dyrektor szkoły średniej dla swego grona, dyrektorom i inspektorom Kuratorjum.

Co przedłożą ci, którzy pod zaborami byli **tymczasowi** lub **nie płacili** wkładek emerytalnych?

Przedłożą dekrety ze służby zaborczej i polskiej.

Co robić gdy ktoś uczył **bez dekretu nominacyjnego?**

Inspektor wystawi mu zaświadczenie, że pełnił obowiązki nauczycielskie.

Co robić gdy ktoś miał **urlop bezpłatny?**

Musi przedłożyć dokument, że miał urlop bezpłatny i w jakim celu.

Ci co nie mieli urlopów bezpłatnych wystawią deklarację następującej treści: Oświadczam, że w czasie mej służby nauczycielskiej od . . . . do . . . . (tylko zaborcza) nie miałem żadnej przerwy ani też urlopów bezpłatnych.

3. Kto miał w czasie wojennym służbę wojskową należy ją uwidocznić.

Przykład jak należy wypełnić zgłoszenie.

(Opuszczamy wszystkie napisy podane już w poprzedniej instrukcji (vide Nr. 3, str. 9) a przystępujemy do wypełnienia formularza, począwszy od numeracji załączników. Dla dokładniejszego zrozumienia pozostawiamy nazwy jakie były w poprzednim przykładzie).

Zał.	1.	Metryka urodzenia (lub metryka ślubu).			
	2.	Na podstawie świadectwa dojrzałości Seminarjum Naucz. w Krośnie z 15. VI. 1901 L. 49 nabył prawa do nauczania w szkołach ludowych.			
Zał.	3.	Rada Szkolna Okręgowa w Jarosławiu z 26. VII. 1901 L. 468 mianuje tymczasowym nauczycielem 1 kl. szkoły ludowej w Kramarzówce od 1/8 1901 do 30/6 1902	— lat	11 mies.	— dni
Zał.	4.	Rada Szkolna Okręgowa w Bochni z 15/7 1902 L. 311 mianuje tymcz. naucz. 2 kl. szk. lud. w Stanisławowiu od 1/7 1902 do 30/6 1904 .	2 „	— „	— „
Zał.	5.	Patent kwalifikacyjny Kraków dnia 5/2 1904 L. 48.			
	6.	Rada Szkolna Okręg. w Brzesku z 8/7 1904 L. 973 mianuje tymcz. naucz. 2 kl. szkoły lud. w Jadownikach od 1/7 1904 do 31/8 1905	1 „	2 „	— „
Zał.	7.	Rada Szkolna Krajow. Lwów 25/5 1905 L. 10643 stałym nauczycielem 2. kl. szkoły lud. w Jadownikach od 1/9 1905 do 10/2 1907 . .	1 „	5 „	10 „
Zał.	8.	Rada Szkolna Okręg. w Brzesku z 12/2 1907 L. 113 mianuje tymcz. naucz. kieruj. 2 kl. szkoły w Jadownikach od 10/2 1907 do 31/8 1907	— „	6 „	10 „
Zał.	9.	Rada Krajowa Lwów z 25/6 1907 L. 8432 stałym naucz. kierującym 2 kl. szkoły lud. w Płokach pow. Chrzanów od 1/9 1907 do 30/4 1913	5 „	8 „	— „
	10.	Rada Krajowa Lwów z 10/6 1911 L. 7905 urlop płatny na kurs wydz. w Krakowie od 1/9 1911 do 30/6 1912			
		do przeniesienia	11 lat	8 mies.	20 dni

z przeniesienia **11 lat 8 mies. 20 dni**

Zał. 11. Komisja egz. Kraków 9/10 1911 L. 39 patent na naucz. do szkół wydz.

12. Rada Szkolna Kraj. Lwów z 10/4 1913 L. 7435 mianuje stałym naucz. kier. 6 kl. szkoły lud. w Trzebini od 1/5 1913 do 31/10 1918 . . . . . **5 lat 6 mies. — dni**

Służba naucz. **17 lat 2 mies. 20 dni**

Zał. 13. Służba wojskowa.
Na mocy ogólnej mobilizacji powołany w szeregi armji austrjackiej. Wypis z dokumentów wojskowych P. K. U. Chrzanów od 4/8 1914 do 31/8 1917 . . . . **3 „ — „ 27 „**

Służba zaborcza **20 lat 3 mies. 17 dni**

Zał. 14, 15, 16. Wymiary wkładek emerytalnych.
„ 17. Deklaracja, że nie miał urlopów bezpłatnych.
Służba polska od 1/XI 1918 do dnia dzisiejszego.
„ 18. Wyciąg z wykazu stanu służby.
„ 19. Dekret ustalenia w Państwie Polskiem.
„ 20, 21, 22 dekrety ze służby polskiej.

W Trzebini, dnia 10 listopada 1933.

Zenepolski Jan
kierownik 7 kl. szkoły powszechnej

(Na wstępie zgłoszenia wypisze, że dokumentuje **22** załączn.)

Wiadomości organizacyjne i bieżące.

Z dniem 1 października b. r. objął urzędowanie w Kuratorjum Szkolnem Krakowskiem Pan Kurator Marjan Bolesław Godecki.

Kurs wypoczynkowy kulturalno-towarzyski w Krakowie. Zarząd Okręgu Krakowskiego Z. N. P. urządza podczas feryj Bożego Narodzenia w dniach od 27 grudnia do 12 stycznia Kurs wypoczynkowy kulturalno - towarzyski w Krakowie. Na program złożą się: wycieczki po mieście, zwiedzanie urządzeń technicznych i zabytków sztuki, widowiska w teatrach, kinach, oraz koncerty, zajęcia świetlicowe, gry, zabawy towarzyskie, zabawy taneczne, pogadanki, odczyty i t. d. Ilość miejsc ściśle ograniczona.

Koszty pobytu wraz z mieszkaniem, wyżywieniem, opłatą za bilety do teatru, kina, na koncerty, opłatą prelegentów wyniosą 5 zł. dziennie od osoby. Wpisowe za kurs 5 złotych.

Osobne zgłoszenia pisemne wraz z zadatkiem 10 zł. przesyłać tylko do dnia 20 listopada na adres: **Sekcja Turystyczna Zarządu Okręgu Kraków, Rynek gł. 29.**

Prenumeratę ZNP wysyłamy do członków według wykazów, które nadesłały nam Ogniska z tem, że małżeństwa otrzymują jeden egzemplarz, a Kol. emerytom aby ich nie obciążać opłatą, czasopisma nie wysyłamy. Prosimy o uregulowanie przez Ogniska prenumeraty do końca grudnia 1933 r. po 20 gr. miesięcznie od członka. Rachunki i czeki wysłaliśmy.

Kol. Prezesom Ognisk Okręgu Kieleckiego przesyłamy Nr. 4 naszego organu z prośbą by zgłosili prenumeratę dla Ognisk i członków i wpłacili należytość dołączonym czekiem. Jeżeli pisma naszego prenumerować nie zamierzają prosimy o zawiadomienie administracji.

Spis członków. Ponieważ dysponujemy spisami członków Ognisk z roku ubiegłego, które są niedokładne, przeto prosimy o nadesłanie Zarządowi Okręgu spisu nowego (ze stanu z października) do 10 listopada (podać dokładny adres).

Koledzy średniacy. Oddziały powiatowe przedłożą do 5 listopada imiona, nazwiska i dokładne adresy Kolegów ze szkół średnich.

Legitymacje. Członkowie, którzy wstąpili do Organizacji po 1 września 1933 r. otrzymują legitymację z Zarządu Okręgu. Zarządy Ognisk przy przyjmowaniu nowych członków zażądają: wypełnienia i podpisania deklaracji, złożenia należytości za legitymację (skórkowa 1.50 zł., płócienna 75 gr.) oraz fotografji. Deklarację wraz z fotografją należy przesłać Zarządowi Okręgu a należytość przekazać przez P. K. O. Nr. 413.675.

Przyjęcie nowych członków. Zarząd Okręgu po zatwierdzeniu przyjęcia zwraca deklarację i legitymację, a Zarząd Ogniska dopiero wtedy zgłasza Zarządowi Głównemu nowego członka i pobiera wkładki. Bez tych załączników deklaracje zostaną zwrócone.

Przypominamy Ogniskom aby przysłały należytości na legitymacje.

Kursy. Stosownie do udzielonej informacji Kol. Przewodniczącym Oddziałów na odprawie w dniu 22. X. prosimy o zgłaszanie możliwości urządzenia na tamtejszym terenie kursu przygotowawczego z W. K. N.

Sekcje Naucz. Szkół Dokształcających. Oddziały Powiatowe zorganizują w najbliższym czasie Sekcje Naucz. Szkół Dokształcających i prześlą skład sekcji oraz imienny wykaz członków Sekcji. W pierwszych dniach grudnia odbędzie się okręgowy zjazd naucz. szkół dokształcających.

Wybory do samorządu. Przypominamy artykuły w Głosie Nauczycielskim o nowej ustawie samorządowej i o dopilnowanie by nauczycielstwo w samorządach mogło mieć swoich przedstawicieli. Na terenie woj. Kieleckiego odbędą się wybory do gromad, zaś w woj. Krakowskiem do samorządu miejskiego.

Obwody szkolne.

Wojew. Krakowskie: 1. Biała — Żywiec, insp. ob. Opielowski Stanisław, zast. Dendura Franciszek, Płatek Jan; 2. Gorlice — Jasło, insp. ob. Ormańczyk Piotr, zast. Dr. Gnoiński Dominik, Wójcikiewicz Ludwik; 3. Kraków-Miasto, insp. ob. Dr. Cichocki Marjan, zast. Dr. Wilczyńska Zofja, Dr. Skalski Jan; 4. Kraków — Bochnia — Chrzanów, insp. ob. Dr. Górny Antoni, zast. Marszałek Andrzej, Chałdyk St., Jamrozek Aleksander; 5. Mielec — Ropczyce, insp. ob. Tomaszkiewicz Franciszek, zast. Adamski Piotr; 6. Nowy Sącz — Limanowa, insp. ob. Gawski Wacław, zast. Pytlarz Edmund, Wieczorek Mieczysław; 7. Nowy Targ, insp. ob. Koszyk Władysław, zast. Sawicki Marjan; 8. Tarnów — Brzesko — Dąbrowa, insp. ob. vacat, zast. Steranka Leon, Zahaczewski; 9. Wadowice — Myślenice, vacat, zast. Frysztak Walenty, Gębicki Jan.

Wojew. Kieleckie: 10. Częstochowa, insp. ob. Grodzicki Franc., zast. Bień Roman, Dr. Langie Stanisław;

11. Busk. Kiel. — Stopnica — Pińczów, insp. ob. Wojciechowski Stefan. zast. Stanecki Jan, Klich Antoni; 12. Kielce—Jędrzejów — Włoszczowa. insp. ob. Rychter Stanisław, zast. Bursztyn Franc., Figwer Bolesław, Kalicki Marjan; 13. Końsk — Opoczno. insp. ob. vacat, zast. Figiel Jan, Przybyłowicz Józef. Sadowski Józef; 14. Miechów — Olkusz, insp. ob. vacat. zast. Pierzchała Stefan, Niżyński Franc.; 15. Ostrowiec nad Wisłą — Iłża — Opatów — Sandomierz. insp. ob. Ligas Zdzisław. zast. Starkel Władysław, Czajkowski Teodor, Lipiński Jan: 16. Radom — Kozieniec, insp. ob. Chlewski Tadeusz, zast. Pawłowicz Juljan, Gunia Franciszek. Laśkaś Karol: 17. Sosnowiec — Będzin — Zawiercie, insp. ob. Luchowiec Stanisław, zast. Sikorski Jan, Grabowiecki Leon.

Na fundusz prasowy ZNP złożyło Ognisko Krakowskie 80 zł. — Ognisko Czarny Dunajec 16 zł.

Na Zgromadzeniu Okręgowem w dniu 3 czerwca b. r. jako wyraz uznania dla naszego czcigodnego i zasłużonego Prezesa Organizacji Senatora Stanisława Nowaka uchwaliło Nauczycielstwo Związkowe złożyć dobrowolny datek na wyposażenie jednej ze szkól wiejskich najwyższego stopnia organizacyjnego z tem. że szkoła ta będzie imienia Prezesa Stanisława Nowaka.

Ponieważ zbliża się dzień urodzin Naszego Prezesa przeto w tym dniu chcemy wręczyć Komitetowi budowy szkoły w Padwi Narodowej chrzestne wiano i dlatego prosimy Zarządy tych Ognisk, które jeszcze nie nadesłały zebranych datków by to uskuteczniły jak najprędzej przesyłając pieniądze przekazem P. K. O. Nr. 413.675. Zarząd Okręgu Zw. N. P. Kraków.

W Nr. 2 Z. N. P. przy sprawozdaniu z wyborów do Zarządu Okręgu opuszczono nazwisko kol. Franciszka Lubojemskiego z Prokocimia pow. Krakowski. który został wybrany do Zarządu Okręgu i Wydziału Wykonawczego.

Dnia 4 listopada o godz. 5 popoł. w Państw. **Wyższym Kursie Nauczycielskim Kraków, ul. Szujskiego 2** zostanie otwarty Kurs instruktorsko-informacyjny z grupy B (literatura. językoznawstwo, historja. geografja. przyroda żywa i martwa. fizyka. matematyka). Wykłady będą co drugą sobotę i niedzielę. Wpis 2 zł.. Opłata miesięczna 10 zł. — Zgłaszać się w dniu otwarcia Kursu.

Nowa ustawa uposażeniowa.

Rada ministrów uchwaliła projekt nowej ustawy uposażeniowej, obejmującej również etatowych pracowników kolejowych, nie odnoszący się zaś do zawodowych wojskowych.

Zmiana uposażenia zostanie przeprowadzona drogą dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, co się ma stać w dniach najbliższych. Nowa zaś ustawa będzie obowiązywała od 1-go lutego 1934.

Zasady projektowanej regulacji można ująć w następujących punktach:

1) Nowa tabela uposażeniowa obejmuje 12 grup z uposażeniem miesięcznem:

Grupa I. zł. 3.000, grupa II. zł. 2.000, grupa III. zł. 1.500, grupa IV. zł. 1.000, grupa V. zł. 700, grupa VI. zł. 450, grupa VII. zł. 335, grupa VIII. zł. 265, grupa IX. zł. 210, grupa X. zł. 160, grupa XI. zł. 130, grupa XII. zł. 100.

Za podstawę do powyższych stawek przyjęto wysokość uposażenia dotychczasowego szczebla B w wymiarze dla pracownika żonatego, bezdzietnego.

2) Szczeble wewnątrz grup zostają zniesione, tak samo dodatek mieszkaniowy i rodzinny. Przewidywane jednak będą w budżecie fundusze na zapomogi dla pracowników, mających większe rodziny.

3) Pracownicy państwowi nie będą płacili opłaty emerytalnej, opłaty na fundusz pracy i podatku dochodowego.

4) Poza normalnem uposażeniem będą trzy rodzaje dodatków:

a) dodatki lokalne dla Warszawy, Śląska, Gdyni i t. p.; b) dodatek za kierownictwo dla pracowników na stanowiskach kierowniczych; c) dodatki służbowe dla niektórych rodzajów służby, jak policji, Korpusu ochrony pogranicza, a dla kolejarzy za służbę nocną i godzinowo-kilometrowe.

5) Kategorje pracowników, uprawnionych do powyższych dodatków i wysokość dodatków określi Rada min.

W przedłożonym Radzie ministrów projekcie zaniechano, o ile idzie o pracowników kolejowych — rozbicia uposażenia na uposażenie właściwe i na dodatek funkcyjny, którvby odpadał przy zaopatrzeniu emerytalnem.

6) Przeszeregowanie na nowe normy uposażenia ma być dokonane na podstawie faktycznej wysokości uposażenia bez dodatku ekonomicznego, pobieranego przez danego pracownika.

7) W związku z powyższem przewidziane jest znowelizowanie ustawy emerytalnej na zasadach następujących:

a) Emeryci dotychczasowi i pracownicy, którzy będą spensjonowani przed 1 lutym 1934, zachowają dotychczasowy wymiar zaopatrzeń;

b) pracownicy, przenoszeni na emeryturę po terminie powyższym, będą mogli uzyskać 100 proc. emerytury od nowego uposażenia;

c) zostanie stworzony odrębny fundusz emerytalny;

d) dotychczasowe zasady zaliczania do wysługi emerytalnej pozostaną bez zmiany.

Porada prawna.

Z urzędu czy na własną prośbę?

W zakresie porady prawnej mamy ciągle do czynienia ze sprawami, wynikłemi z powodu nieznajomości przepisów prawnych wśród naszych Koleżanek i Kolegów. Najczęstsze z tych spraw to przeniesienia służbowe, sprawy emerytalne, zwolnienia ze służby. Wiele z nich smutnych i bolesnych, krzywdzących i niesprawiedliwych, łamiących niejednokrotnie egzystencję życiową. Leży zatem w interesie naszych Koleżanek i Kolegów bardziej szczegółowe omówienie tych spraw.

Pragniemy zaś dotknąć tych spraw zupełnie objektywnie na podstawie przykładów, zaczerpniętych z naszego biura porady prawnej. Posłużymy się zatem przy omawianiu faktami, które najlepiej ilustrują, jak dalece powinno się znać własne przepisy służbowe i jakie błędy popełnić można z powodu nieznajomości tychże zwłaszcza, gdy bezpośredni przełożeni, t. j. kierownik szkoły, czy też inspektor szkolny nie zwrócą na dane okoliczności żadnej uwagi mimo, iż wiedzą nieraz czem to grozi interesowanemu.

Jako jedną z najważniejszych omówimy sprawę przejścia na emeryturę. Wiadomo, że na emeryturę przejść można albo na własną prośbę lub też z urzędu. Na własną prośbę na zasadzie art. 28 ustawy emerytalnej, z urzędu zaś na zasadzie art. 29 tejże ustawy. a wreszcie w drodze dyscyplinarnej na zasadzie art. 30.

Na przejście w stan spoczynku na własną prośbę może sobie pozwolić Kolega czy Koleżanka z całym spokojem tylko wówczas, gdy przesłuży conajmniej 15 lat, zaliczalnych do emerytury w zawodzie nauczycielskim. W innym wypadku stanowczo, ale to **stanowczo odradzamy** wnoszenie podania o przeniesienie w stan spoczynku mimo, że bardzo często czynniki miejscowe doradzają przeniesienie się w stan spoczynku zwłaszcza, gdy zdrowie nie pozwala na pełnienie obowiązków zawodowych, a władzom zależy na jak najrychlejszem obsadzeniu inną siłą nauczycielską zajmowanego stanowiska.

Zgłosiła się do nas niedawno o poradę prawną Koleżanka, zrozpaczona orzeczeniem emerytalnem, na podstawie którego przeniesiona została w stan spoczynku, lecz zamiast emerytury otrzymała tylko odprawę. Koleżanka ta żaliła się na zły stan swego zdrowia i na ciężkie warunki pracy swojemu inspektorowi szkolnemu, który uznając to wszystko, doradził jej przeniesienia w stan spoczynku, dał jej pióro i papier, a nawet podyktował podanie z prośbą o przeniesienie w stan spoczynku, twierdząc, że mając lat 19 żłużby uzyska emeryturę, chociaż niewielką i tym spobem uwolni się z tych nieznośnych warunków. „Jak rzekli, zrobili, lecz ciężko zbłądzili". Pan inspektor przed poradą nie zaglądnął do wykazu stanu służby i nie stwierdził, czy owe 19 lat są nieprzerwane. A one właśnie były przerwane i składały się z dwóch części 10 + 9 = 19, t. j. od 1 września 1903 do 31 sierpnia 1913 i od 1 listopada 1923 do 31 lipca 1932. Służba powyższa była w całości zaliczalna do uposażenia służbowego, sądzili więc oboje, t. j. inspektor szkolny i interesowana Koleżanka, że wymiar emerytury będzie dokonany za lat 19.

Koleżankę powołano przed Komisję lekarską, która uznała trwałą niezdolność do służby, jednakże nie stwierdziła, że niezdolność ta nastąpiła po wstąpieniu do służby, wskutek czego Koleżankę spensjonowano, a że nie było lat

15 wymierzono jej odprawę w wysokości 3-miesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia służbowego. Tylko przypadek zrządził, że można było tę sprawę uratować. Odnośny inspektor szkolny otrzymał orzeczenie Komisji lekarskiej. a za dwa tygodnie dekret, przenoszący Koleżankę w stan spoczynku. Niewiadomo, jak się to stało, dość, że do rąk interesowanej doszedł zarówno dekret emerytalny, jak i orzeczenie Komisji lekarskiej I. Instancji listem poleconym **w tej samej kopercie.** Oczywiście, że struchlała Koleżanka, udała się do inspektora szkolnego, który skierował ją do Krakowa do naszego biura porady prawnej.

Oboje bowiem nie widzieli wyjścia z tej sytuacji, która u nas zaraz się znalazła z tej racji, że mamy ciągle z takiemi sprawami do czynienia. Była w tem wszystkiem nieformalność z tego powodu, że dekret i orzeczenie lekarskie zostało przesłane równocześnie, czemu sprzeciwia się postanowienie art. 87 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnem z dnia 22 marca 1928 Nr. 36 Dz. U. Rz. P., wedle którego przed upływem terminu do odwołania przeciwko decyzji, decyzja ta nie ulega wykonaniu, a więc przeciwko doręczonemu orzeczeniu Komisji lekarskiej przysługiwało w terminie 14-dniowym odwołanie a dopiero po tym terminie zarządzenie o przeniesienie w stan spoczynku.

Dzięki temu postanowieniu udało się unieważnić zarządzenie przeniesienia w stan spoczynku, a przez wniesiene odwołania przeciwko orzeczeniu Komisji lekarskiej I. Instancji korzystniejsze orzeczenie Komisji lekarskiej II. Instancji i przyznanie uposażenia emerytalnego za lat 10. Sprawa zaliczenia lat służby zaborczej przed przerwą znajduje się obecnie w Ministerstwie i mamy nadzieję, że zostanie pomyślnie załatwiona. Gdyby jednak nie została pomyślnie załatwiona, przysługuje prawo tej koleżance do zgłoszenia służby zaborczej do końca grudnia b. r.

Z przedstawienia powyższego wynika, że jeżeli kiedy, to w sprawach emerytalnych należy zawczasu szukać porady, aby nie narazić się na ewentualne konsekwencje. Przedewszystkiem bez należytej porady nigdy i pod żadnym warunkiem nie prosić o przeniesienie w stan spoczynku, a to

gdyby nawet władza szkolna życzyła sobie przeniesienia w stan spoczynku. Ma ona tyle sposobów, że jeżeli chce może to zrobić z urzędu.

Stan pozasłużbowy.

Prawa emerytalne nauczycielki, przeniesionej w stan pozasłużbowy na zasadzie art. 61 ust. o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 1 lipca 1926 w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 Dz. U. Rz. P. Nr. 47, wyjaśniamy, że skoro kończy się pięcioletni czas pozasłużbowy, a władza nie powołała zainteresowanej do służby, ani też, mimo wnoszonych próśb, nie uzyskała powołania do służby, zostanie po upływie pięcioletniego okresu rozwiązany stosunek służbowy i przyznana będzie odprawa w wysokości jednomiesięcznego pełnego uposażenia za każdy przesłużony rok.

Nauczycielka taka może jednak na 30 dni przed upływem pięcoletniego okresu stanu pozasłużbowego wnieść podanie do Kuratorjum Okręgu Szkolnego o przedstawienie do Komisji lekarskie I. Instancji, a o ile ma więcej, niż 5 lat służby, i zostanie stwierdzone, że stała się ona po wstąpieniu do służby trwale niezdolną do pełnienia obowiązków zawodowych, otrzyma przeniesienie w stan spoczynku i wymiar uposażenia emerytalnego za lat 10, t. j. 30% (około 60 zł miesięcznie).

Urlop bezpłatny.

Cały szereg Kolegów i Koleżanek interpeluje nas o informacje, czy i kiedy urlop bezpłatny zalicza się do wysługi lat i uposażenia, oraz czy i kiedy zalicza się do emerytury.

Co do zaliczalności urlopu bezpłatnego do wysługi lat i emerytury wyjaśnią art. 46 ust. 2 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli z dnia 1 lipca 1926 w brzmieniu obwieszczenie z dnia 9 listopada 1932 Nr. 104 Dz. U. Rz. P., że urlop bezpłatny, udzielony dla poratowania zdrowia, nie zalicza się **do służby czynnej.** Z powodu tego wyrażenia byłaby sporna kwestja, czy taki urlop zalicza się do emerytury i rozstrzygnąć by ją mógł N. T. A.

Poza tem zalicza się do wysługi lat, uposażenia, oraz emerytury czas urlopu bezpłatnego, udzielonego a) z chwilą wyboru do ciał ustawodawczych, b) celem pełnienia obowiązków zawodowych w instytucji kulturalno-oświatowej, jak T. S. L., Macierz Szkolna, szkolnictwo zagraniczne. Urlop bezpłatny dla innych celów jest z zasady niezaliczalny.

Piszcie do nas! Koledzy i Koleżanki piszcie artykuły do Z. N. P., posyłajcie sprawozdania z Waszych wysiłków i zdobyczy, z życia organizacyjnego — posługujcie się Organem Waszym w ogłoszeniach posiedzeń, zjazdów i t. p. Piszcie, jakie rzeczy Was interesują, co Wam się nie podoba w sposobie redagowania, a co należałoby umieścić, by Was zainteresowało. Na Zjazdach żądaliście własnego organu, a kiedy ujrzał światło dzienne i z wielkim mozołem posuwa się naprzód zapominacie o własnej inicjatywie i nie zasilacie go Waszem sercem i mózgiem. Ze względu na to, że Ruch Pedagogiczny wychodzi w Warszawie, a nie w Krakowie, otwieramy łamy naszego pisma także i dla działu pedagogicznego. A więc — »**Piszcie do nas!**«

Cena oddzielnego zeszytu 30 gr.

OGŁOSZENIA NA OKŁADCE:

Cała strona 160 Zł, pół str. 90 Zł, 1/4 str. 50 Zł, 1/8 str. 30 Zł, 1/16 str. 17 Zł.
3-krotnie 10% taniej.
Ogłoszenia w tekście droższe o 20%.

Wydawca: **Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polsk.**
Redaktor odpowiedzialny: **Ścisławski Walery.**

Zakłady Graficzne „STYL", Kraków, Krupnicza 6. Telef. 111-02.

Sekcja Turystyczna Zarządu Okręgu Z. N. P. Kraków, Rynek gł. 29, podaje program wycieczek krajowych i zagranicznych na rok szk. 1933/34.

I. W czasie feryj zimowych 10-dniowa wycieczka do **Wilna, Grodna, Lidy, Białowieży** połączona z kilkudniowym pobytem wypoczynkowym.

II. 18-dniowa wycieczka **po Polsce** w lipcu.

III. 12-dniowa wycieczka **do Włoch** w czasie feryj Wielkiejnocy.

IV. 21-dniowa wycieczka wypoczynkowa **po Austrji** w czasie od 20. VI. do 12. VII.

V. 10-dniowa wycieczka morska **do Brukseli** i **Londynu** w sierpniu.

VI. Kolonja wypoczynkowa **w Tatrach w Bukowinie** w czasie feryj zimowych w cenie około 5.50 zł od osoby.

Nadto zorganizowane będą zimowe i letnie obozy turystyczne i kolonje wypoczynkowe.

Bliższe dane wraz z prospektami przesyła: Sekcja Turystyczna Zarządu Okręgu Z. N. P. Kraków, Rynek gł. 29.

Ponieważ wielu Kolegów i Koleżanek poszukuje nabywców na książki naukowe, beletrystyczne (szczególniej pisarzy polskich), broń starą, aparaty i t. p. rzeczy, a z drugiej strony dopytują się chcący nabyć te rzeczy — przeto Zarząd Okręgu dla ułatwienia obu stronom podejmie się pośrednictwa. Zgłoszenia z wykazem, opisem i ceną należy przysyłać do Administracji ZNP w Krakowie, jak również i poszukujących do nabycia. Będziemy zgłoszenia i zapotrzebowanie ogłaszali bezinteresowanie.

Możemy dla bibljotek prywatnych, szkolnych, Ogniskowych dostarczyć **Roczników Ruchu Pedagogicznego** z r. 1922. 1923, 1926, 192,9, 1930, 1931, 1932 w cenie po 1.50 zł za rocznik. Nabywający 3 roczniki otrzyma przesyłkę opłaconą. Koszt przesyłki pocztowej jednego rocznika 50 gr. Wysyłamy tylko do końca listopada. Pieniądze przesłać przekazem P. K. O. Nr. 410.125, Ruch Pedagogiczny, Kraków.

Zamienię posadę z 7 kl. szkole żeńskiej w mieście powiatowem, godzina koleją od Lwowa, na posadę w powiecie krakowskim lub sądeckim. — Zgłoszenia do Administracji Z. N. P. pod „Zmiana".

W czasopiśmie naszem otworzyliśmy dział ogłoszeniowy. na który zwracamy uwagę Koleżanek i Kolegów, by korzystali z firm u nas się ogłoszających. Przy zakupnie należy powołać się na źródło ogłoszenia. **Polecamy tylko solidne firmy.**